
Kvalitetssikring av laboratorievirksomhet i legepraksis utenfor sykehus

ARTIKKEL

BOLANN BJ

OMENÅS

B

Sammendrag

Norge har en landsomfattende ordning for kvalitetssikring av laboratorieanalyser som utføres i legepraksis utenfor sykehus. Ordningen omfatter sentralisert virksomhet med bl.a. utsendelse av kontrollmateriale og en fylkesvisorganisert bistand til den enkelte legepraksis. Analysekontroll ved hjelp av kjent materiale, "internkontroll", er nødvendig for sikker utførelse av laboratorieanalyser. Ved hjelp av denne kan man finne både systematisk avvik og analytisk variasjon. Fra analytisk og biologisk variasjon finner man hvor stort konfidensintervall laboratorieresvar (og dermed beslutningsterskler) er omgitt av, og hvor stor endring det må være mellom påfølgende svar før det er sikkert at endringen er reell, "kritisk differanse". I 11-14 legepraksiser i Rogaland varierte analytisk variasjonskoeffisient for hemoglobinbestemmelse fra 0,5 til 5,0%, for glukosebestemmelse fra 1,2 til 9,9%, for trombotest fra 3,1 til 10,5% og for kolesterol (fem legepraksiser) fra 3,3 til 9,7%. Dette gir kritisk differanse fra 7,8 til 15,8% for hemoglobin og 18,8-31,6% for kolesterol. Vi presenterer et diagram hvor man lett kan finne kritisk differanse for egne utførte analyser. Vi arbeider for at slik evaluering av egne laboratorieundersøkelser skal bli vanlig rutine på alle legekontor.

Publisert: 10. september 1997. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 19. august 2026.